

Maarten Boersema

111 plekken
in Friesland die je
gezien moet
hebben

111

UITGEVERIJ THOTH BUSSUM

Woord vooraf

Dit boek verschijnt in de 111 PLEKKEN-serie die Uitgeverij THOTH uitgeeft in samenwerking met EMONS Verlag GmbH, Keulen naar het voorbeeld van de succesvolle 111 ORTE-serie.

© 2018 Maarten Boersema en Uitgeverij THOTH,
Nieuwe 's-Gravelandseweg 3, 1405 HH Bussum
WWW.THOTH.NL

Deze uitgave is met de meeste zorg samengesteld. De juistheid van de gegevens is mede afhankelijk van de informatie die beschikbaar werd gesteld. Indien die informatie onjuistheden blijkt te bevatten, kan de auteur noch de uitgever daarvoor aansprakelijk worden gesteld.

© Foto's: Maarten Boersema, behalve nr. 75 boven (Dronefoto, Natuurmonumenten, Simon de Winter), nr. 75 onder (Anna Blok), nr. 99 boven en onder (Pilat&Pilat), nr. 110 (Omke Jan), p. 240 (foto auteur, Dorine Boersema).

Cartografie: altancicek.design
Lithografie: BFC Graphics, Amersfoort
Vormgeving: Studio Hans Lemmens, Ipendam, naar een concept van Lübbecke | Naumann | Thoben
Druk- en bindwerk: CPI – Clausen & Bosse, Leck (Duitsland)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij THOTH, Nieuwe 's-Gravelandseweg 3, 1405 HH Bussum.

ISBN 978 90 6868 747 7

Ik ben een gezegend mens, want ik mag wonen in een prachtige provincie. Voor deze gids ben ik kriskras door Friesland gereisd en heb ik de provincie van heel veel verschillende kanten mogen zien. Ik heb geleerd van historische gebeurtenissen die Friesland hebben gevormd. Ik ben onder de indruk geraakt van de veelzijdigheid aan landschappen en landgronden in deze prachtige provincie. Ik ben getroffen door de strijd tegen het water, die een duidelijke weerslag in landschap, cultuur en identiteit hebben veroorzaakt. Ik ben aangenaam verrast door gepassioneerde ondernemers met oog voor smaak op een heleboel vlakken. Ik ben gecharmeerd geraakt door bijzondere, eigenwijze en soms gekke musea. Ja, ik heb daardoor nóg meer liefde en hart gekregen voor een provincie vol met karakter, cultuur, sport, eigenheid, schoonheid, gemeenschapsgevoel en zoveel meer. Het is met recht, zo heb ik gezien, dat Leeuwarden en daarmee heel Friesland zich in 2018 de Culturele Hoofdstad van Europa mag noemen.

Ik ben overigens geen echte Fries, want ik werd geboren in het buitenland en groeide op in Apeldoorn. In 2014 verhuisde ik met mijn vrouw naar Blija vanwege mijn werk. Naast het wonen en werken op de Friese klei, had ik mij geen betere Friese integratie-cursus kunnen bedenken, dan het maken van deze gids.

De 111 plekken in deze gids zijn een selectie, want het had met gemak een dubbel aantal plekken kunnen zijn. Of driedubbel aantal. Bij de keuze van deze plekken heb ik geprobeerd zoveel mogelijk verschillende gezichten van Friesland te tonen en daarmee de provincie als geheel recht te doen. Ik ben dankbaar voor het feit dat zoveel mensen mij plekken hebben aangedragen. Daarnaast is het goed te melden dat de plekken alfabetisch zijn gerangschikt. Hopelijk verhoogt dit boek het plezier en de vreugde van je verblijf – of dat nu permanent of tijdelijk is – in Friesland. In soad wille tawinske mei dit boek.

111 plekken

- 1___ Slachtedijk | Achlum
Cultuurhistorisch kronkelend landschapsmonument | 10
- 2___ Het centrum van Friesland | Aegum
Doods middelpunt met uitzicht op de stad | 12
- 3___ Amelander Bierbrouwerij | Ameland
Bier proeven in oude boerderij | 14
- 4___ Begraafplaats Kerk Hollum | Ameland
Een kerkhof als museum vol Amelander verhalen | 16
- 5___ Natuurgebied Het Oerd | Ameland
Hoogste plek van Ameland | 18
- 6___ Vuurtoren Bornrif | Ameland
Weidse belevenis op afgesloten hoogte | 20
- 7___ Dijkcouperus in Oude Dijk | Anjum
Functionele gaten in een dijk | 22
- 8___ Bosbergtoren | Appelscha
Uitzicht over bosrijk gebied | 24
- 9___ Theehuis De Slotplaats | Bakkeveen
Vol verwachting klopt een beeld | 26
- 10___ Uniastate Bears | Beers
Luchtspiegeling uit het verleden | 28
- 11___ Landgoed Lauswolt | Beetsterzwaag
Koffiedrinken aan de informatietafel | 30
- 12___ Observeum – museum & sterrenwacht | Bergum
De enige volkssterrenwacht van Noord-Nederland | 32
- 13___ Museum Ruurd Wiersmahûs | Birdaard
Beschilde muren aan de Ee | 34
- 14___ Ambachtelijke katoendrukkerij Kleine Lijn | Blija
Creatief en actief in bedrijf | 36
- 15___ By Pimpé | Bolsward
Alles-in-1: van verf tot een kop koffie | 38
- 16___ Van Buren | Bolsward
De enige schapenvachtlooiërij van Nederland | 40
- 17___ Grondstation voor satellietcommunicatie | Burum
Het Grote Oor | 42
- 18___ Bonifatiuskapel | Dokkum
Pelgrimskapel in open verbinding met Friese landschap | 44

- 19___ Stadscafé – Restaurant Artisanite | Dokkum
Eerlijk eten met uitzicht op 'het keerpunt' | 46
- 20___ Het Vrijgevochten Waltje | Dokkum
Mooiste straatje van Dokkum | 48
- 21___ Voormalig zeesluizencomplex | Dokkumer Nieuwe Zijen
Bescherming van weleer | 50
- 22___ Thalenpark | Drachten
Groene buffer tussen industrie en woonwijk | 52
- 23___ Torestraat | Drachten
Een straat met stijl | 54
- 24___ Skûtsjemuseum | Eernewoude
Een museum vol met Friese trots | 56
- 25___ Wadwachtpost op Waddensee | Engelsmanplaat
Toren in de 'middle of nowhere' | 58
- 26___ Sint-Martinuskerk | Ferwerd
Trouwe reus in het platte landschap | 60
- 27___ Echte Bakker Van der Kloet | Franeker
De huiskamer van Franeker | 62
- 28___ Het oudste planetarium ter wereld | Franeker
Het zonnestelsel op het plafond | 64
- 29___ Elfstedenmonument 'It Sil Heve' | Giekerk
Erehaag van tegeltjes | 66
- 30___ Geïsoleerd dorp met weids uitzicht | Greonterp
Bedevaartsoord voor Gerard Reve-liefhebbers | 68
- 31___ Boeddhistisch Studie- en Meditatiecentrum | Hantum
Klein Tibet in Noord-Friesland | 70
- 32___ De Spitkeet | Harkema
Open huizenroute door het verleden | 72
- 33___ Gemeentemuseum Hannemahûs | Harlingen
Centrum voor Harlinger cultuur en historie | 74
- 34___ Eetcafé Nooitgedagt | Harlingen
Ongedacht leuk eten en drinken | 76
- 35___ Oude pastorie aan de Noorderhaven | Harlingen
Het moordpand van Harlingen | 78
- 36___ Abe Lenstra Stadion | Heerenveen
Voetballegende uit Friesland | 80
- 37___ Thialfstadion | Heerenveen
Schaatsen in de sporen van Sven | 82
- 38___ Dorpen in Zuidwest-Friesland | Heidenschap en De Hel
Meest deprimerende dorpsnaam | 84

- 39___ Russisch-Orthodox klooster | [Hemelum](#)
Waar de hemel de aarde raakt | 86
- 40___ Atelier Glashouwer | [Hindeloopen](#)
Kunstige en kleurrijke stoffen | 88
- 41___ De hoogste terp van Nederland | [Hogebeintum](#)
Een 'hoogtepunt' in de vlakte | 90
- 42___ De pier van Holwerd | [Holwerd](#)
Uitwaaien met een brede blik | 92
- 43___ Wadlopen naar Ameland | [Holwerd](#)
De optimale waddenbeleving | 94
- 44___ Museum Houtstad | [IJlst](#)
Een opvallend houten duo | 96
- 45___ Nijkleaster en kroeg | [Jorwerd](#)
Hoe God nooit verdween uit Jorwerd | 98
- 46___ Museum Joure | [Joure](#)
Douwe Egberts, Friese staartklokken en meer | 100
- 47___ Restaurant/café De Oranjerie | [Joure](#)
Tropisch eten aan de haven | 102
- 48___ Kerk en klokkenstoel | [Katlijk](#)
Boze geesten verjagen | 104
- 49___ Grote Pier | [Kimsward](#)
Lelijkste beeld van Friesland | 106
- 50___ Uitkijktoren De Baak | [Kollumerpomp](#)
Vogels schieten met telelens | 108
- 51___ Kazemattenmuseum | [Kornwerderzand](#)
Gebukt door de geschiedenis | 110
- 52___ Haventje | [Laaxum](#)
De kleinste haven van Europa | 112
- 53___ 't Andere Museum van Oldtimer tot Kant | [Leeuwarden](#)
Eigen-aardige schatkamer | 114
- 54___ Dierentuin Aquazoo | [Leeuwarden](#)
Bewonder ijsberende ijsberen | 116
- 55___ Fries Museum | [Leeuwarden](#)
Een echte 'Claudy Jongstra' aaïen | 118
- 56___ Hengstenkeuring in WTC | [Leeuwarden](#)
Het mekka van het Friese paard | 120
- 57___ Mistfontein Love | [Leeuwarden](#)
Spaans eerbetoen aan Friesland | 122
- 58___ Museum De Grutterswinkel | [Leeuwarden](#)
Een museum in bedrijf | 124

- 59___ Natuurmuseum Fryslân | [Leeuwarden](#)
Natuurleukste museum van Friesland | 126
- 60___ Oude stadsbegraafplaats | [Leeuwarden](#)
Een filmische dodenakker | 128
- 61___ Slauerhofftuin Boekhandel Van der Velde | [Leeuwarden](#)
Ode aan een dichter | 130
- 62___ Tresoar: Fries Historisch en Letterkundig Centrum | [Leeuwarden](#)
De schatkamer van Friesland | 132
- 63___ Woudagemaal | [Lemmer](#)
Katbedraal van stoom | 134
- 64___ Hotel Prins | [Makkum](#)
Tegeltje, tegeltje aan de wand | 136
- 65___ Seedykstertoer | [Marrum](#)
Safari door de kwelders | 138
- 66___ Poptaslot of Heringastate | [Marssum](#)
Klein, maar fijn huis met unieke landgoed | 140
- 67___ Spottersplek bij luchtmachtbasis Leeuwarden | [Marssum](#)
In de kring der spotters | 142
- 68___ Ekokathedraal | [Mildam](#)
Bijzonder groene groeikracht | 144
- 69___ Rijsterbos | [Mirns](#)
Geen hunebed, wel V2-littekens | 146
- 70___ Geologisch monument | [Molenend](#)
Scandinavisch zwerfsteneneiland | 148
- 71___ Gehucht tussen Drachten en Appelscha | [Moskou](#)
De wereld rond in een dag | 150
- 72___ Scherjon's Klompenmakerij en Museum | [Noordbergum](#)
Hippe en tijdloze houten schoenen | 152
- 73___ Nationaal Vlechtmuseum | [Noordwolde](#)
Het vlechtendorp van Nederland | 154
- 74___ Bos met houtsculpturen | [Olterterp](#)
Als de bomen konden praten | 156
- 75___ Natuurgebied Skrok | [Oostereind](#)
Medicijn tegen landschapspijn | 158
- 76___ Visrestaurant 't Mootje | [Oostmahorn](#)
Fish & chips aan Laurwersmeer | 160
- 77___ De langste straat van Nederland | [Oudebildtjik](#)
Een dijk van een wereld | 162
- 78___ Oudemirdumerklif | [Oudemirdum](#)
Kliffenkust van Gaasterland | 164

- 79___ Nationaal Openbaar Vervoer Museum | [Ouwsterhaule](#)
Bjusterbaarlijk museum | 166
- 80___ Tweelingdorp met rijke historie | [Paesens en Moddergat](#)
Wadlopen zonder vieze voeten | 168
- 81___ Pizzeria Pingjum | [Pingjum](#)
Italiaans eten van het wad | 170
- 82___ Paviljoen de Leyen | [Rottevalle](#)
Zon, strand & zoveel meer | 172
- 83___ AtelierSchier | [Schiermonnikoog](#)
Gele kunst- en actiebus op het strand | 174
- 84___ Schelpenmuseum Paal 14 | [Schiermonnikoog](#)
Een schuur vol zelf gevonden schatten | 176
- 85___ Standbeeld Rembrandt | [Sint Annaparochie](#)
Schilder in schilderachtige omgeving | 178
- 86___ Kopie van Lourdesgrot | [Sint Nicolaasga](#)
Maria en Bernadette | 180
- 87___ Wijdomein De Heidepleats | [Sint Nicolaasga](#)
Een geestverruimende plaats | 182
- 88___ Kleinste Elfstedenstad | [Sloten](#)
Slenteren door Sloten | 184
- 89___ Royaal Belegd | [Sneek](#)
Eerlijk brood onder de Waterpoort | 186
- 90___ Tonnemafabriek en King-monument | [Sneek](#)
Verfrissende ervaring | 188
- 91___ Natuureiland Gouden Bodem | [Smallebrugge](#)
Biologisch melkveebedrijf | 190
- 92___ Warnserbrug en Prins Johan Frisosluis | [Stavoren](#)
Drukste brug en groenste sluis | 192
- 93___ Foodbar Picknickers | [Terhorne](#)
Chillen aan oever Sneekerveer | 194
- 94___ Herberg de Waard van Ternaard | [Ternaard](#)
Strak design en heerlijk eten | 196
- 95___ Drenkelingenhuisje | [Terschelling](#)
Een punt aan de horizon | 198
- 96___ Griltjeplak | [Terschelling](#)
Herinneringen in het landschap | 200
- 97___ Het geheim van Oerol | [Terschelling](#)
Ho Horse Sleep Well | 202
- 98___ Paviljoen De Walvis | [Terschelling](#)
Weids eten en drinken | 204

- 99___ Interieurcafé by Pilat&Pilat | [Twijzel](#)
Stoere houten meubels tussen coulissen | 206
- 100___ Natuurgebied De Houtwiel | [De Valom](#)
Natte as naast centrale as | 208
- 101___ De schrijversark | [Veenhoop](#)
Een fantastische plek | 210
- 102___ Het Brûsplak | [Veenwouden](#)
Bruisende 'container' in buitenveld | 212
- 103___ De Noordwester | [Vlieland](#)
De verzamelkamer van Vlieland | 214
- 104___ Vlieland Kaasbunker | [Vlieland](#)
Oorlog, water en kaas | 216
- 105___ Pittoresk terpdorp aan de zeedijk | [Wierum](#)
Daar waar de dijk het land omarmt | 218
- 106___ De mummies onder de Nicolaaskerk | [Wieuwerd](#)
Het mummie-mysterie | 220
- 107___ Gedenkteken Menno Simons | [Witmarsum](#)
Vrij spel voor weer, wind, geest en geloof | 222
- 108___ Lindevallei | [Wolvega](#)
Waterrijke oase langs de A32 | 224
- 109___ Jopie Huisman Museum | [Workum](#)
Een ode aan het normale leven | 226
- 110___ Herberg Omke Jan | [Woudsend](#)
Bourgondische boerderij | 228
- 111___ De Slikwerker | [Zwarte Haan](#)
De zwarte boek van slib | 230
- Overzichtskaarten | 232

1 Slachtedijk

Cultuurhistorisch kronkelend landschapsmonument

De Slachtedijk is een binnendijk van 42 kilometer. Een slingerend lint in Noordwest-Friesland, vanuit Oosterbierum naar Rauwerd. Een kronkelend natuurgebied. Deze binnendijk is niet als geheel aangelegd, maar is ontstaan door de koppeling en uitbreiding van polderdijkjes. Wanneer deze dijkjes aan elkaar zijn gekoppeld is niet precies duidelijk. Volgens de ene visie is dat in 1300, volgens een andere in 1500. De Slachtedijk heeft in 1825 voor het laatst als zee-wering gefunctioneerd. Sinds 1995 heeft de dijk ook geen functie meer als tweede waterkering. De Friese zeedijken werden toen in het kader van het Deltaplan op ruim 7,5 meter boven NAP gebracht. De Slachtedijk is slechts 1,60 boven NAP.

Tegenwoordig is de Slachtedijk dus vooral een cultuurhistorisch kronkelend monument en een natuurgebied. De dijk loopt door twee typisch Friese landschappen: de Bouwhoeke (akkerbouwgebied) en de Greidhoeke (weidegebied). In 2000 is voor het eerst de Slachtemarathon gehouden en daarmee werd de Slachtedijk bekend bij een breed publiek. Hardlopers en wandelaars hebben de dijk toen gebruikt als wandelpad. Sindsdien wordt deze marathon iedere vier jaar gehouden. De dijk is buiten dit evenement om ook te bewandelen en is voor het grootste gedeelte verhard en openbaar, maar er zijn drie onverharde 'groene' dijken. Een daarvan is te vinden ten zuiden van Achlum en is zo'n 3 kilometer lang. De dijk ligt er op dit punt bij als een groene slang langs een kronkelende sloot.

Overigens is Achlum het enige dorp dat aan de dijk ligt. De betekenis van het woord Slachte is niet helemaal bekend. Er wordt wel gesuggereerd dat het 'deel' of 'gedeelte' zou kunnen betekenen en dat zou te maken hebben met het feit dat deze dijk is ontstaan door de samenvoeging van afzonderlijke delen. Dit monument in het Friese landschap is zeker een bezoek waard. Of je nu een deel bezoekt of het geheel.

Adres De Wiske 5, 8806 KR Achlum | **OV** Opstapper 8104 en 8103 naar Achlum. Vandaar 15 minuten lopen via Oosterstraat en De Wiske naar het onverharde deel ten zuiden van Achlum | **Auto** Parkeren in het dorp en dan lopen | **Tip** In Achlum werd de voorloper van verzekeringmaatschappij Achmea 200 jaar geleden door Ulbe Piers Draisma opgericht. Er is een gedenksteen te vinden bij de Gertrudiskerk.

2__Het centrum van Friesland

Doods middelpunt met uitzicht op de stad

Het dorp Aegum, dat tussen Grou en Leeuwarden langs de A32 ligt, straalt rust uit. Het is met een paar boerderijen en zo'n dertig inwoners een van de kleinste dorpen van Friesland. Wat het dorp bijzonder maakt is een oud rijmpje dat zegt dat dit het middelpunt van Friesland is. Het rijmpje zegt zelfs dat Aegum het middelpunt van de wereld is. 'Eagum leit mids yn'e wrâld. Trije hoannestappen fan de toer dêr is it middelpuntsje en dy't it net leauwe wol, kin't neitrêdzje'. Je ziet drie hanenstappen bij de toren vandaan dan ook een gedenkteken dat het middelpunt van Friesland markeert. Dit gedenkteken is er neergelegd door Frisia, een Bittergenootschap van de Groninger studentenvereniging Vindicat waar Friese studenten lid van zijn. Het schijnt dat leden van dit genootschap nog elk jaar de plek bezoeken in verband met ontgroeningsactiviteiten.

Het verhaal dat Aegum het centrum is van Friesland en van de wereld, bestaat al tijden en het is natuurlijk vrij eenvoudig na te gaan. In opdracht van de *Leeuwarder Courant* heeft het Kadaster dat al eens gedaan en daaruit bleek dat het centrum in Reduzum ligt. Enkele kilometers bij Aegum vandaan. Al is er in de loop van de tijd natuurlijk wel wat veranderd aan de provinciegrenzen; enkele Waddeneilanden hoorden vroeger bij Noord-Holland en ook de Afsluitdijk was er toen nog niet. Dus misschien was het vroeger wel degelijk het middelpunt.

Zoals wel vaker met dit soort overleveringen maakt het ook niet precies uit hoe het zit. Het verhaal is mooi genoeg om Aegum eens te bezoeken. Neem dan ook even de tijd om op het bankje aan de rand van de begraafplaats te gaan zitten, want het middelpunt ligt op een begraafplaats. Dit bankje is aangeboden door de begrafenisvereniging 'De laatste eer', zoals veel begrafenisverenigingen in Friesland heten. Echt, je komt tot rust met aan de horizon de Achmeatoren in Leeuwarden.

Adres Master Wybrensydk 5, 9006 XH Aegum | OV Vanaf treinstation Grou-Jirnsrum de opstapper 8331 (belbus). Uitstappen in Aegum | Auto Op A32 vanuit Heerenveen afslag Grou, op N31 afslag Wergea | [Openingstijden](#) Begraafplaats altijd toegankelijk | [Tip](#) In Aegum zit AquaVino: een plek om te genieten van wijn en fluisterend varen in een sloep.

3__Amelander Bierbrouwerij

Bier proeven in oude boerderij

In Amsterdam heb je tientallen bierbrouwerijen, op Ameland slechts een: de Amelander Bierbrouwerij. Vlak buiten Ballum zijn in een oude boerderij nu een proeflokaal en een ambachtelijke bierbrouwerij gevestigd. Vroeger stonden er kalveren en een stier, maar tegenwoordig is het een heuse bierbrouwerij met een brouwinstallatie, gisttanks en een voorraad eigen gebrouwen bier. Doeke Visser is de man achter dit alles. Hij is buschauffeur op het eiland en het bierbrouwen doet hij ernaast. In 2006 gaf zijn vrouw hem een 'brouw pakket' cadeau en van het een kwam het ander. Hij kreeg de smaak van het brouwen van eigen bier te pakken. In de brouwerij worden nu streekbier, blond bier, stoutbier, tarwebier en donker tarwebier gebrouwen. Ook wordt er elk seizoen het steeds wisselende proefbier gemaakt. Een leuk detail is dat Doeke het streekbier brouwt met Amelander cranberry's die zijn moeder plukt in de duinen.

Naast een brouwerij is er een proeflokaal waar het bier geproefd kan worden. In het proeflokaal is een zogeheten 'beerwall of fame'. Deze muur bestaat uit planken met in totaal meer dan 1000 verschillende bierflesjes van over de hele wereld. Doeke heeft ze in de loop der tijd gespaard en gekregen van vrienden, familie en gasten die de brouwerij bezochten. Mocht je nog een bijzonder flesje hebben, neem het mee en maak Doeke er blij mee.

Ondanks alles blijft Doeke buschauffeur, de openingstijden van het proeflokaal worden daarom aangepast aan zijn dienstrooster. De meest actuele openingstijden zijn op een bord bij het proeflokaal en op de website te vinden. Doeke brouwt overigens alleen bier dat hij zelf lekker vindt en over zijn smaak valt nu eenmaal niet te twisten. De etiketten van zijn bier zijn ontworpen door zijn vrouw, met daarop het slot van de familie Kamminga, de vroegere eigenaars van het eiland. Al met al dus echt Amelander bier, dat misschien ook wel het beste smaakt op Ameland zelf.

Adres Smitteweg 6, 9162 EC Ballum, www.amelanderbier.nl | OV Bus 1 vanuit Nes of vanuit Hallum, halte Heideveld in Ballum, dan 10 minuten lopen | Auto Volg in Ballum Smitteweg richting Nes | Openingstijden Zie website | Tip Hotel Nobel in Ballum. Geniet daar van de bekende Amelander likeur: Nobeltje. Ook de suites in de oude kerk van Ballum zijn een bezienswaardigheid.

4__ Begraafplaats Kerk Hollum

Een kerkhof als museum vol Amelander verhalen

Je denkt er niet meteen aan om op een vakantie-eiland een begraafplaats te gaan bezoeken. Toch is de begraafplaats bij de Hervormde Kerk in meerdere opzichten de moeite van een kort bezoek waard. In de zomerperiode is het een oase van rust in vergelijking met de gezellige toeristische drukte in de straten van Nes en Hollum. En vooral de grafstenen op deze begraafplaats zijn bijzonder. Van oorsprong had het kerkhof een ronde vorm, zoals dat wel vaker gebruikelijk was. Na de uitbreiding van het kerkhof in latere tijden is de authentieke uitstraling enigszins verloren gegaan.

Op het oude gedeelte van het kerkhof staan bijzondere grafmonumenten en je waant je in een museum. Maar dat is een kerkhof in zekere zin ook. Zo vind je grafstenen met daarop allerhande zeilschepen die duidelijk refereren aan de walvisvaart in de zeventiende en achttiende eeuw. Ook vind je er sporen uit de koopvaardij waarop 'jongere schepen' zijn afgebeeld, zoals een tjalk. Een andere verwijzing naar het Amelander samenleven met de zee is bijvoorbeeld de grafsteen van J.F. Visser, waarop een 'uitroeiende' reddingsloep te zien is op weg naar een schip in nood.

Visser heeft dertig jaar gevaren als schipper op een reddingsboot. Links van 'zijn' grafsteen staat de grafsteen van zijn vrouw: Hieke Wijnberg. Op deze steen staat een vrouw die uitkijkt over de zee en wacht totdat de schepen weer binnen komen varen. De twee stenen vullen elkaar goed aan en vertellen een verhaal dat tot nadenken aanzet.

Opmerkelijk is dat op sommige grafstenen van huisvrouwen ook huizen staan afgebeeld die je niet op Ameland zult aantreffen. Het lijken meer huizen uit de Amsterdamse grachtengordel. Oorzaak? De stenen werden gemaakt door steenhouwers uit Amsterdam en zij wisten natuurlijk niet uit eigen ervaring hoe de huizen er op Ameland uitzagen.

Adres Oosterlaan 2, 9161 AC Hollum | OV Bus 1 vanuit Nes, halte Ridderweg in Hollum | Auto In Hollum weg naar het zuiden volgen richting kust, de begraafplaats ligt aan de zuidkant van Hollum | Openingsdagen 1 okt-1 apr: 9-17 uur; 1 apr-1 okt: 8-21 uur | Tip Bezoek Maritiem Centrum Abraham Fock in Hollum voor info over de paardenreddingsboot en demonstraties ervan.

5__Natuurgebied Het Oerd

Hoogste plek van Ameland

Het natuurgebied Het Oerd ligt aan de oostelijke kant van Ameland en is van een fabelachtige schoonheid. Het gebied is al van grote afstand zichtbaar, omdat in het gebied de hoogste duin van Ameland ligt: de Oerdblinkert. Een van de boten die van Holwerd naar Ameland vaart draagt ook de naam Oerd. Deze naam is overigens afgeleid van een verdronken dorp dat ooit op Oost-Ameland heeft gelegen. Aan de voet van de 24 meter hoge duin staat een schuilhut waar je fiets kunt parkeren. Je kunt bij de schuilhut alleen lopend of fietsend komen, want auto's zijn in het gebied niet toegestaan.

Vanaf de schuilhut loopt een pad de hoogste duin op. Bovenop is een uitzichtpunt waar onder andere een oriëntatiepaneel staat, zodat je bij helder weer diverse dorpen aan de overkant van de Waddenzee kunt lokaliseren. Vooral in de ochtend- en avonduren, bij het mooiste licht, heeft deze hoogste plek van Ameland iets magisch. Als je van rust, flora en fauna en het eindeloos turen in de verte houdt, dan is dit de uitgelezen plek om te bezoeken. Vanaf de hoogste duin loopt ook een mooie wandelroute door het gebied. Je loopt dan als het ware in een wijde boog om de hoogste duin heen.

De rit naar het uitzichtpunt toe is ook prachtig. Voor de afwisseling is het aardig om op de heenweg door de duinen te gaan en op de terugweg gedeeltelijk over het stuifdijkpad door de kwelders. Of andersom. Daarnaast is het ook aan te raden om een paar honderd meter voor de schuilhut even het zogeheten Spijkerpad richting het Noordzeestrand in te gaan. Je komt dan eerst door een klein bos en wordt daarna verrast door een pad over een bruggetje in de 'middle of nowhere'. Je bevindt je hier in een grillig, afgeplagd landschap met kleine waterplassen en beginnende stuifduinen. Er staat een bankje dat uitnodigt om even plaats te nemen en te genieten van de verstilde omgeving.

Adres Oerderduinen, Buren | OV Vanuit Nes, bus 2, halte Strandhotel Buren aan Zee. Vandaar 7 kilometer lopen | Auto Parkeren bij Strandhotel Buren aan Zee, Strandweg 85 Buren. Vandaar 7 kilometer lopen | Openingstijden Altijd toegankelijk | Tip Natuurgebied De Hon, dat tegen tegen Het Oerd aan ligt, maar minder toegankelijk is. Ieder jaar strijkt hier een kolonie lepelaars neer.

